

MAKÜ | #evdekal

www.mesutkoc.com

Medeni Hukuk

■ Medeni Hukukun Kaynakları

Kaynaklar: Medeni Hukuk –I Başlangıç Hükümleri, Süleyman Yılmaz, 2020, Seçkin Hukukun Temel Kavramları, Kemal Gözler, 2018, Ekin Basın Yayın.

Medeni Hukukun Kaynakları

Medeni hukukun kaynakları, **asli kaynaklar**, **tali kaynaklar** ve **yardımcı kaynaklar** olarak üç başlık altında incelenebilir.

ASLİ KAYNAKLAR

4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun 1. maddesinde hakimin ilk başvuracağı hukuk kaynağının kanunun kendisi olduğu düzenlenmiştir.

Madde 1 - Kanun, sözüyle ve özüyle deđindiđi bütün konularda uygulanır.
Kanunda uygulanabilir bir hüküm yoksa, hâkim, örf ve âdet hukukuna göre, bu da yoksa kendisi kanun koyucu olsaydı nasıl bir kural koyacak idiyse ona göre karar verir.
Hâkim, karar verirken bilimsel görüşlerden ve yargı kararlarından yararlanır.

Kanunun 1. maddesinde kanuna vurgu yapılmış olmasına rağmen literatürde kanun ile birlikte Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ve yönetmeliklerde asli kaynak olarak kabul edilir. Yargıtay'ın İçtihadı Birleştirmeye Kararları da asli kaynaktır.

Medeni Hukukun yazılı kaynağının başında gelen **Türk Medeni Kanunu** 1 Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 1030 maddeden oluşur. Geniş anlamda, Medeni Kanun ifadesi ile 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe girmiş olan 6098 Sayılı **Türk Borçlar Kanunu** da ifade edilir. Türk Medeni Kanunu ile birlikte medeni hukukla ilgili özel nitelikte kanunlar bulunur. Bunlara; Tapu Kanunu, Kat Mülkiyeti Kanunu, Dernekler Kanunu, Soyadı Kanunu, Nüfus Kanunu ve İmar Kanunu örnek verilebilir.

Medeni Hukukun Kaynakları

TALİ KAYNAKLAR

Örf ve adet hukuku medeni hukukun yazılı olmayan kaynağıdır. Sürekli biçimde toplumun genelinde veya belirli bir kısmında uygulanan ve insanların kendilerini bu kurallara uymak zorunda olduklarını hissettikleri kurallara örf ve adet hukuku kuralları denir. Örf ve adet hukuku hakimin yazılı bir hukuk kuralı bulunmayan durumlarda başvuracağı tali (ikincil) bir hukuk kaynağıdır.

Madde 1 - Kanun, sözüyle ve özüyle deđindiđi bütün konularda uygulanır.
Kanunda uygulanabilir bir hüküm yoksa, hâkim, örf ve âdet hukukuna göre, bu da yoksa kendisi kanun koyucu olsaydı nasıl bir kural koyacak idiyse ona göre karar verir.
Hâkim, karar verirken bilimsel görüşlerden ve yargı kararlarından yararlanır.

Herhangi bir adetin örf ve adet hukuku düzeyine ulaşabilmesi için bir takım unsurları içermesi gerekir. Bu unsurlar; maddi, manevi ve hukuki olmak üzere 3 tanedir. Bu üç unsurunda bir arada olması gerekir.

Diđer bir tali kaynak **hakimin hukuk oluşturmasıdır**. Hakim önce asli yazılı kaynaklara müracaat edecek. Hüküm bulamaz ise örf ve adet hukukuna bakacak. Burada da bulamaz ise anlaşmazlığı bir sonuca bağlamak için hukuk oluşturma yetkisini kullanacaktır. Hakimin oluşturduğu hukuk kuralı kanuni bir hüküm olmayacaktır. Diđer hakimleri ve hatta kendisini başka benzer durumlarda bağlayıcılığı yoktur.

Medeni Hukukun Kaynakları

YARDIMCI KAYNAKLAR

Asli ve tali kaynaklar, hakimin medeni hukukla ilgili bir anlaşmazlığı çözmek üzere başvurmak zorunda olduğu kaynaklardır. Mecburiyet vardır. Mecburi mahiyetteki kaynakların yanında hakimin isterse başvurabileceği başka kaynaklarda mevcuttur. Bunlara yardımcı kaynaklar denilmektedir. Bunlar hakimler için yol gösterici niteliktedirler.

Bilimsel görüşler (içtihatlar) hukuk bilginleri tarafından hukuki konularda ileri sürülmüş olan görüşler, düşünceler ve kanaatlerdir. Buna doktrin veya öğreti de denilmektedir. Son yıllarda hakimlerin (özellikle Yargıtay kararlarında) sık sık bilimsel görüşlere atıflarda buldukları görülmektedir.

Madde 1 - Kanun, sözüyle ve özüyle deđindiđi bütün konularda uygulanır.
Kanunda uygulanabilir bir hüküm yoksa, hâkim, örf ve âdet hukukuna göre, bu da yoksa kendisi kanun koyucu olsaydı nasıl bir kural koyacak idiyse ona göre karar verir.
Hâkim, karar verirken bilimsel görüşlerden ve yargı kararlarından yararlanır.

Yargı kararları bir diğer yardımcı kaynak olarak görülebilir. Hakim önüne gelen bir anlaşmazlığı çözerken, benzer bir anlaşmazlığın daha önce çözüme kavuşturulduğu bir kararın olup olmadığını araştırır ve varsa bundan yararlanabilir. Ancak bağlayıcılığı yoktur.

MAKÜ | #evdekal

Teşekkür Ederim.

Medeni Hukuk